

Кой бы си помислилъ, чи тья „матеріалны силы“ сж войска, съ койж-то бы могло да ся дойде до народно бытіе. На истинж никой! Тьи значахж: търговія, усъвършенствованіе въ земледѣліе-то, ржкодѣліе-то, фабрики-ты, кои-то отдадены подь откупъ, служахж на корысть повече на Гърціѣж, защо-то пълняхж съ пары кысіѣж-тж на Гърцы-ты и фърляхж Българы-ты вѣиъ отъ матеріалныя придобытъкъ и то още повече затова, защо-то Гърція гледаше да ся корысти съ тѣхъ, Инди туй бѣше да ся дѣли богатство-то на отечество-то, ала не съразмѣрно, защо-то Българи-ти добывахж малко, а Гърци-ти много.

— Трѣбва да си пазимъ народность-тж, казваше често Сурсувуль.

Рѣчь „народность“ ся относяше на языка, Исторіѣж-тж, памятници-ты и обычаи-ты, кои-то ся видѣхж на хора-та противународны, защо-то ся несъглашахж съ сегашно-то врѣмя. Врѣмя-то напрѣдваше, а Българія, съ развиваніе свойж-тж народность въ Сурсувуловый смыслъ, ударила бы назадъ, все до врѣмя-то, отъ кое-то е чърпала памятници-ты и въ кое-то въ памятниченъ смыслъ, было е все еднакво добро, и онова, щото е украшавало отечество-то, и онова, що го е каляло. Ала най-лоше-то бѣ това, дѣто „пазенне народность-тж“ отъ тоя родъ поставише подчинены-ты малкы важны работы на мѣсто голѣмы-ты, като отвращаше вниманіе отъ най-важни-ты. Защо-то съ оживотворяваніе народно-то бытіе, тоя най-важенъ предметъ, само отъ себе бы ся рѣшило и още най-добрѣ и пытаніе-то за языка, Исторіѣж-тж, памятници-ты и обычаи-ты. Ала пытаніе-то на народность-тж натиснжто напрѣдъ, оставено само на първо-то мѣсто, куцаше и прѣвываше ся подь натиска, загущваше ся и не можеше да напрѣдва. Трѣбваше да ся